

คณินา ประเสริฐศรี: การทูตเชิงจัดการด้านภัยพิบัติ: กรณีศึกษาความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ประเทศพม่าหลังภัยพิบัติไซโคลนนาร์กิส โดยกลุ่มแกนนำสมาชิกอาเซียน-พม่า-สหประชาชาติ (DISASTER DIPLOMACY: A CASE STUDY OF THE TRIPARTITE CORE GROUP'S POST-MARGIS HUMANITARIAN ASSISTANCE IN MYANMAR) อ. ตรีภักวิทย์วิทยานิพนธ์หลัก : ศศ. คร. พงทอง ภวัครพันธุ์, 117 หน้า.

เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2551 พายุไซโคลนนาร์กิสพัดถล่มประเทศพม่าทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 140,000 คน และประมาณการว่ามีผู้ได้รับผลกระทบจากพายุนี้ราว 2.4 ล้านคนในประเทศ ผลเสียหายจากพายุไซโคลนนาร์กิสนี้อยู่ในระดับที่รุนแรง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลพม่าได้ปฏิเสธความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมจากองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศและจากจากรัฐบาลตะวันตก การปฏิเสธของรัฐบาลพม่าทำให้ประเทศนานาชาติต้องคิดหาวิถีทางนอกรอบในการให้ความช่วยเหลือเข้าไปยังประเทศพม่า โดยพยายามใช้หลักการ "ความรับผิดชอบในการปกป้อง" (Responsibility to Protect) แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ต่อมาประชาคมนานาชาติจึงตัดสินใจใช้วิธีการทูตเชิงจัดการด้านภัยพิบัติโดยมีอาเซียนเป็นตัวกลางในการเจรจาระหว่างรัฐบาลพม่าและประชาคมนมนุษยธรรม มีการก่อตั้งกลุ่มแกนนำอาเซียน-พม่า-สหประชาชาติ (TCG) นำในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากพายุไซโคลนนาร์กิสจากนานาชาติ

วิทยานิพนธ์นี้ใช้ทฤษฎีการจัดการทูตเชิงจัดการด้านภัยพิบัติเป็นกรอบในการศึกษาผลกระทบของพายุไซโคลนนาร์กิส ต่อความสัมพันธ์อันตึงเครียดระหว่างรัฐบาลพม่าและประชาคมนานาชาติที่เป็นมานานกว่าสองทศวรรษ การที่ TCG มีอาเซียนเป็นศูนย์กลางในการเจรจา ทำให้ดูเหมือนจะเป็นโอกาสอันดีที่จะฟื้นฟูและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและประชาคมนานาชาติ นอจากยังมีบทบาทของ TCG ภายใต้กรอบดังกล่าวแล้ว วิทยานิพนธ์นี้ยังมุ่งพิจารณาผลการดำเนินงานของอาเซียนและสหประชาชาติ ว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของ TCG ในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมหรือไม่ รวมทั้งความสามารถในการเปลี่ยนนโยบายที่เปลี่ยนไป พฤติกรรม วิธีการ และจุดมุ่งหมายของพม่า การศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นถึงช่องว่าง ช่องที่ขาดและโอกาสที่ TCG "ได้ประสบความสำเร็จ" ในการจัดการนี้